

ชื่อปัญหาพิเศษ	การศึกษาปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานคร : ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	วรรณกร เลขนายนต์
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานคร : ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน เป็นการศึกษาวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานคร สาเหตุปัญหา และสภาพปัญหาที่เชื่อมโยงไปสู่ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่เทศกิจกับผู้ค้าหาบเร่แผงลอย และเพื่อศึกษานโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยของกรุงเทพมหานคร การนํานโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอย โดยทำการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญใน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารกรุงเทพมหานครและสำนักเทศกิจ เจ้าหน้าที่เทศกิจ และผู้ค้าหาบเร่แผงลอย

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาหาบเร่แผงลอยในเขตกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มของปัญหาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการอพยพของประชาชนในชนบทที่ประสบปัญหาความยากจนจากการประกอบอาชีพที่มีรายได้น้อย อาทิ ทำนา รับจ้าง มีปัญหานี้สิน มีการศึกษาน้อย อายุมาก ร่างกายไม่แข็งแรงสมบูรณ์ และไม่มีเงินทุน ดังนั้นพวกเขาจึงต้องเข้าสู่อาชีพหาบเร่แผงลอย ซึ่งอาชีพนี้ไม่ต้องใช้เงินลงทุนหรือทักษะมาก อีกทั้งยังเป็นงานที่สบายและมีรายได้ดีกว่าทำอาชีพเดิมและยังเป็นอาชีพที่สุจริต อย่างไรก็ตามการทำอาชีวดังกล่าวถือเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และสร้างปัญหาให้กับสังคม ดังนั้น ผู้บริหารกรุงเทพมหานครในทุกยุคทุกสมัยจึงต้องกำหนดนโยบายหาบเร่แผงลอยขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาหาบเร่แผงลอย ซึ่งมีทั้งนโยบายที่เข้มงวด กวดขัน นโยบายที่ผ่อนปรนให้ค้าขายได้อย่างเสรี และนโยบายที่เป็นทางสายกลางโดยให้ค้าขายได้ในบางจุด แต่ต้องอยู่ภายใต้ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสุขลักษณะ ทั้งนี้การกำหนดนโยบายที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการนํานโยบายไปปฏิบัติ และมีความเชื่อมโยงไปถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่เทศกิจกับผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและสังคม